Година III. Самоковъ, Декемврий 1923 год. Брой 3 и 4.

РИЛСКИ ШЕПОТ

ОРГАНЪ НА УЧАЩИТѢ СЕ ПРИ АМЕРИКАНСКИТѢ ГИМНАЗИИ — САМОКОВЪ

Главенъ Редакторъ
Радославъ Кютукчиевъ

РЕДАКЦИОНЕНЪ КОМИТЕТЪ
Н. Будурова, Р. Манафова, Ц. Данчева, П. Илиева, Ас. Николовъ, Иг. Бризгалинъ, Цв. Поповъ.

Администраторъ
Иванъ Димитровъ

Годишно течение десеть броя — Абонаментъ 25 лева — Излиза месечно.

ВЪ ЗАЩИТА НА МЛАДЕЖЬТА

Вредъ настжпилятъ общъ духовенъ отпадъкъ, морално падение и създалитѣ се следъ последнитѣ войни социални отношения и условия за сжществуването на индивида, тъкмо често, лица, ненамирайки нахождение пжтища отъ това положение, готови сж да крѣщатъ и хвърлятъ упрѣци по адресъ на днешната младежь, като такава, която върви въ кривия пжть, къмъ пропастьта на падението. Други, ужъ желаейки доброто ѝ, съ всички си пламъ и жаръ, било публично или не, викатъ за нейното подобрение, чертаятъ планове, даватъ съвети; трети пъкъ пълнятъ колонитѣ на ежедневнитѣ или периодичнитѣ ни издания съ редица статии, все по сжщата посока, все съсъ сжщата цель: подобрението на „златната“ младежь, „утрешнитѣ граждани“ на нашата страна.

И между всички тия „доброжелатели,“ струва ми се че едва рѣдко се срещатъ нѣкои, разбрали истинскитѣ причини за днешното състояние на младежьта, ала и тѣ, намирайки за по-умѣстно въ случая, премълчаватъ ги.

Ще проследя възпитанието, което младежьта получава още отъ ранитѣ дни на своето детинство, защото именно въ периода на възпитанието, подъ прѣкото влияние на възпитателитѣ ѝ, се оформява нейния характеръ, съ цель да изтъкна причинитѣ за днешното ѝ състояние.

Безспорно, първото мѣсто, отдѣто почва това възпитание е домътъ, тѣсния семеенъ кржгъ, въ който, като дете, младежътъ прекарва по-голѣма часть отъ времето си. Колко младежи сж получили истинско възпитание въ своя домъ; начала, които въ него да му служатъ като подпора и защита отъ разнитѣ лоши влияния? За жалость много малко. Родителитѣ сами подготвятъ детето да е такова, каквито днесъ сж възрастнитѣ младежи, въ своята наклонность твърде много да се занимаватъ съ материалнитѣ изгоди на семейството, а твърде малко съ възпитанието на чадата си. Въ домътъ дѣтето не рѣдко трѣбва да бжде невольенъ зритель на редъ нежелателни случки между тия, чиито дългъ е да положатъ първитѣ основи на неговия характеръ. Тукъ, не рѣдко предъ детинскиятъ му погледъ пиенето съ алкохола заема лично мѣсто на трапезата; и той вкусва, често пжти по първичното желание на родителитѣ си, отъ тая течность, а понѣкога слуша неприлични думи отъ тѣхнитѣ уста, които оставатъ дълбоко въ паметьта му, за да ги каже съ свѣтнали очи, на другаритѣ си при първия удобенъ случай, като „нови“ скоро научени думи!

Училището е второто мѣсто следъ домътъ, кждето отива нарастналото вече дете, като ученикъ. То е мѣстото, института, чиято цель, както азъ я схващамъ, е да развие повѣренитѣ му умствено, закрепи ценнитѣ имъ качества, а унищожи отрицателнитѣ и имъ спомогне по тоя начинъ за сформирването на здравъ характеръ.

Но тъй ли е? Училището постига ли напълно гореспоменатата цель? За жалость не. Днешното училище може би дава нѣкакви научни познания на ученика, развива го умствено, но то далечъ не постига главната си цель. Бихъ отишълъ по-далечъ. То не само, че не създава, а спомага за рушението на много отъ вроденото ценно въ характера на постжилитѣ въ неговата сграда. Защото болшинството отъ днешнитѣ учители сж само учители, платени такива, но не и *възпитатели*, между които съ малобройностьта си се губятъ тия, които ясно съзнаватъ дълга си като учители-възпитатели и полагатъ усилия напълно да напълнятъ задължѣнията си спрѣмо поверенитѣ въ тѣхнитѣ ржце. Като ученикъ, той слуша разни правила, закони да му се четатъ, съвети да му се даватъ, но не напълнявани отъ самитѣ тия, които му ги даватъ. На ученика се запрещава да пуши, да пие, защото това било вредно за организма, неприлично за хората, съ претенции за нѣкакво възпитание. Но . . . съ очудване и въ недоумение той вижда цигарата да дими въ ржката на учителя си и какъ чашата съ алкохола се изправя въ устата му! Нему се говори за добро държане и носене спрѣмо другитѣ, ала самъ това не вижда въ държането и носенето на своя учитель. Естествено всичко това, оказва върху му своето влияние и понеже учителя е вторъ прѣкъ възпитатель, следъ родителитѣ, то ясно е какво ще бѫде възпитанието на младежа, докато е въ училището и после, когато излезе отъ него.

Обществото, въ което младежътъ, следъ излазянето си отъ училищната сграда, намира приемъ, е последнятъ факторъ, подъ чието влияние младежътъ окончателно оформява своя характеръ и закрепва или унищожава придобитото отъ домътъ и училището. Тукъ той попада подъ още по силното отрицателно влияние на тоя факторъ, който като разярень звѣръ широко отваря уста, за да погълне своята жертва. Обществото съвсемъ задушва цѣнното въ душата на излезналия въ него, пекаленъ още въ житейскитѣ му борби младежь. И рѣдко сж тия, които успѣватъ въ него да запазятъ, ако не нацѣло, то отчасти, останалитѣ непокътнати до тогава негови идеали и купнежи, защото младежътъ въ обществото рѣдко намира подкрепа, и то твърде често съвсемъ не у тия, отъ които очаква.

И тукъ той вижда това, което е виждалъ преди, много по-ясно и силно. И тукъ обществени, духовници, писатели и пр. докато въ известенъ моментъ издигатъ благородни идеали, крѣщятъ за тѣхъ, то въ други пъкъ, при „други" обстоятелства, жестоко ги тъпчатъ съ краката си, високо издигайки девизъ *„личното азъ"*. Корупция, развала, подтисничество и угнетение на беззащитнитѣ се ширятъ наоколо му. Партизанскитѣ страсти бушуватъ не спирани отъ никого, братъ брата ненавижда и въ злобата си вдига убийственъ ножъ да забие въ гърдитѣ му.

Това е то обществото, въ чиято срѣда попада най-после младежътъ.

„Каквото човѣкъ посѣе, това и ще пожъне", казва поговорката. Немога ли да кажа сщото и тукъ? Можемъ ли отъ лошо сѣме да очакваме добри плодове? Не! Тогава съсъ какво право вие родители, учители и общественици искате, младежьта да бѫде съ здравъ характеръ, високо издигната въ всѣко отношение, въ чиито ржце утрешния день ще повери воденето на тая страна тогава когато самитѣ вие сѣете лоши сѣмена? — Каквото човѣкъ посѣе, това и ще пожъне. — Каквото родителитѣ, учителитѣ и общественицитѣ посѣятъ, това и ще поникне, това и ще пожънатъ, — такава ще е и младежьта.

Тогава вие които сте готови на всѣка крачка да викате противъ тая младежь, би трѣбвало противъ самитѣ васъ да викнете, защото вие сте посѣли лошитѣ сѣмена, вие сте причината за днешното й падение.

А вие, които по едни или други съображения, желаете нейното подобрение, съзнайте ясно причинитѣ за това й положение и за въ бѫдаще отправете всичкитѣ си старания за премахването и на тия основни причини и то не само на думи, а и на дѣла, ако желаете да се постигнатъ положителни рѣзултати въ това отношение за презъ новата 1924 година, която само следъ нѣколко дни, ще заеме мѣстото на старата.

Царь Борисъ за Американскитѣ училища

„Влиянието на американскитѣ училища въ България върху образованието й, културата и прогреса е грамадно, казва българскиятъ царь Борисъ въ едно скорошно изложение за американското влияние върху неговата държава.

„Това бѣха американскитѣ у-ща въ Цариградъ и Самоковъ, на които нѣкои отъ най-добритѣ български държавници, дължатъ тѣхната ранна подготовка.

„Това бѣше американецъ, който не преди много години, направи доста за прекратяването на враждитѣ на Балканитѣ. Това бѣха американски синове, които въ ранните години на националното събуждане на българския народъ, дадоха Библията на родния му езикъ. Моитѣ хора винаги сж имали непоколебимо довѣрие въ приятелството и доброто желание на Америка въ подпомагането му за възтържествуването на миръ, производителенъ трудъ, мораленъ и културенъ напредъкъ". *(Изъ единъ амер. вестникъ)*

Н. Б.

АМЕРИКАНСКАТА ДЕВИЧЕСКА ГИМНАЗИЯ

(Исторически бележки по случай 60 год. отъ основаването й)

Въ последнитѣ години на нашето петь вѣковно робство, когато и въ най-малкото селце се почувствува силна нужда отъ образование, а нѣколкото училища, които сѫществуваха тогава, съвсемъ неможеха да задоволятъ тия нужди, американския мисионеръ Dr. Byington посетилъ Южна България съ цель да отвори училище тамъ.

Дългото робство, вмѣсто да убие националното чувство, все по-силно разпалвало въ сърдцата на българитѣ жаждата за образование, въ което виждали силенъ помощникъ за своето освобождение. Ето защо Dr. Byington намѣрилъ широко поле за една полезна дейность.

Рано въ 1863 год. съ помощьта на единъ чехъ и г-ца Fannie Meisner, той отворилъ девическо училище въ Стара-Загора. Въ сѫщата година г-ци Mary Reynolds и Rose Norcross пристигнали отъ Америка, като преподавателки въ училището. Но не следъ дълго време отъ основаването му, черковнитѣ авторитети намѣрили, че влиянието на мисионеритѣ протестанти е много опасно за младитѣ момичета и за това по всѣкакъвъ начинъ се стараели да повлияятъ на родителитѣ да не пращатъ дѣцата си тамъ. Но тѣ не се задоволили само съ това, а прибѣгвали даже и къмъ физическо насилие. Ведважъ тълпа изпочупила съ камъни прозорцитѣ на училището.

Централното здание на Девическото училище.

Положението на ученичкитѣ сѫщо е било много трудно. Изоставени почти отъ всички останали българи, тѣ трѣбвало да претърпяватъ много унижения и подигравки.

Образованието въ първитѣ години се заключавало само въ нѣкои повърхностни познания за нѣкои предмети отъ науката, а Библията е била главнитъ имъ учебникъ. Тъй като въ България не е имало много учебници, мисионеритѣ сами сж превеждали нѣкои отъ уроцитѣ.

Първоначално, курса на образованието е било 4 години, но следъ известно време, срока се продължилъ съ 2 години, за да може това да съответствува на гимназиалния курсъ въ българскитѣ гимназии.

Въ 1870 год. когато г-ца Esther Moltbie дошла въ България въ училището имало 27 ученички. Въ сѫщото време Dr. Byengton напустналъ България, г-ца Norcross умрѣла и г-ца Beynolds поради разклатеното си здраве е трѣбвало да се завърне въ Америка. Г-ца Moltbie заела директорския постъ въ училището и съ помощьта на Dr. Haskell и г-ца Bead продължили образователната дейность за нѣколко години въ Стара-Загора.

Следъ това, главно поради климатическитѣ условия тѣ премѣстватъ училището въ Самоковъ. Тамъ подъ енергичното воителство на г-ца Moltbis, училището се издигало постепенно на по-високо стѫпало.

Следъ освобождението въ 1878 год., образованието въ България напредвало много бързе и съ основаването на много девически и мѫжки гимназии, самоковското Амер. у-ще остава назадъ, поради непризнаването му за срѣдно у-ще отъ Министерството на Просвѣтата.

Въ 1908 год. г-ца Moltbie се разболѣла и напустнала своята работа, като оставила за нейна замѣстница Г-ца Inez Abbott.

Следъ увеличаването на гимназиалния курсъ на 8 години и дълга трудна работа, презъ месецъ юли 1912 г. училището било признато за срѣдно учебно заведение.

Съ признаването на дипломитѣ, даване по-голѣма свобода въ уреждането на програмата, подкрепата на правителството, училището си е осигурило едно отъ първитѣ мѣста между гимназиитѣ въ България и, така полезно дава широкъ просторъ на истинско възпитание и образование, толкова необходими за сегашното учебно дѣло.

Освещаването на Читалището „Отецъ Паисий“ въ Самоковъ

Историята на Самоковъ е пълна съсъ събития, които го представятъ предъ насъ, като градъ съ блѣстяще и завидно минало. Самоковъ е родното мѣсто на родица заслужили дейци отъ миналото, които не малко сж спомогнали за духовното събуждане и възраждане на нашия народъ. Изъ Самоковската епархия се роди *Отецъ Паисий*, който съсъ своята ржкописна история събуди българитѣ отъ тежкия сънь на невежеството и духовно падение, и високо дигна гласъ на протестъ противъ тѣхнитѣ духовни потисници, които всѣчески се стараеха да задушатъ запазеното отъ политическия гнетъ, национално съзнание и наличатъ отъ земята като племе българския народъ. *Константинъ Фотиновъ*, основателя на българския периодиченъ печатъ, *Карастояновъ*, отворилъ първата печатница въ България, сж родомъ отъ Самоковъ. А още живо участие самоковци взѣха въ борбата ни за църковната независимость, къмъ края на миналия вѣкъ.

Една нова придобивка за града, това е новопостроеното читалище, което най-после следъ дългогодишенъ трудъ, старания и жертви положени отъ съзнателното гражданство, е почти готово, годно вече да служи като храмъ на културата и просвѣтата въ градъ Самоковъ и, чието освещаване се извърши на 23 того и за което пишемъ по-долу.

Още отъ зарания, сжщия тоя день, гражданството се трупаше на групи предъ Читалището. Очакваше се пристигането на нѣкои отъ министритѣ. Къмъ 9 часа пристигатъ министъръ-председателя Ал. Цанковъ, професоръ Кулевъ председатель на Народното събрание, Негово Преосвещенство Митрополитъ Стефанъ, а по-късно и генералъ Лазаровъ посенъ за известно време на ржце отъ граждани, запасни офицери и подофицери, и четиримата народни представители отъ самоковско.

Движението къмъ Читалището става по-оживено, а предъ самия му входъ се трупатъ граждани, граждани и учащи се, поканени да присъствуватъ на тържеството. Къмъ 11 часа молебена почна, следъ свършването на който, Митрополитъ Стефанъ държа речь, въ която накратко изтъкна значението на института и очерта пжтя, по който трѣбва да върви. Следъ него министъръ-председателя съ ножица въ ржка, отправи се къмъ спуснатата завеса и всрѣдъ настъпилата тишина, отреза триколйорната лента, препречена предъ нея и приветствува присъствующитѣ отъ името на царя. Завесата се вдигна и отъ самата сцена г-нъ Цанковъ държа къса речь, съ която пояснява значението на тържеството. Следъ него генералъ Лазаровъ се качва на сцената и отъ страна на българската армия, поздравлява гражданството, по случай тържеството.

Следъ говорителитѣ почна се изпълнението на следната програма, специално подготвена за случая:

1. **Речь.**
2. **„Каменъ и Цена“** — Увертюра — Каутски
3. **„Паисий“** — Декламация — Ив. Вазовъ
4. **„Върви народе възроденъ“** — Хоръ ***
5. **„Волтъ при Галиполи“**—Деклам. — К. Христовъ
6. **„Животворна гусла“** — Потпури — Хранилъ
7. **„Заточеници“** — Декламация — Ив. Вазовъ
8. **„България драга мила“** — Хоръ — ***
9. **„Булаиръ“** — Декламация — Ив. Вазовъ
10. **„Изъ нашия излетъ“** — Потпури — Августъ
11. *** — Декламация — ***
12. **„За честь и слава“** — Маршъ — Чернакъ

Понеже времето бѣ доста напреднало изпълниха се само първитѣ шесть номера безъ речьта, следъ което оркестра засвири „Шуми Марица“. Съ това сутрешното тържество свърши и присъствующитѣ се разотидоха.

Биде даденъ банкетъ въ честь на гоститѣ отъ страна на Читалището, на който бѣха поканени и по-видните граждани. Присжтвували сж около 150 души. Държани сж речи отъ г-нъ Цанковъ, митрополитъ Стефанъ, генералъ Лазаровъ, подполковникъ Рашковъ, началникъ на гарнизона и председатель на строителния комитетъ, и г-нъ Чукъровъ, отъ страна на гражданитѣ. Банкета завърши всрѣдъ пѣсни и музика къмъ 3 часа следъ обедъ.

*

Вечерьта се очаква съ голѣмо нетърпение. Поканени сж следнитѣ артисти отъ Народния театръ да играятъ тая вечерь: Сава Огняновъ, Ел. Снѣжина, М. Казакова, М. Стубленска, Ст. Бъчваровъ, Ю. Сейковъ, Вл. Трандафиловъ, М. Ламбрева и други нѣкои. Билетитѣ сж предварително всички разпродадени и къмъ 8½ часа, салона вече е пъленъ. Съгласно предизвестената програма ще се дават „Флорентийска трагедия“ въ едно действие отъ Оскаръ Уайлдъ и „Жоржъ Данденъ“ комедия въ три действия отъ Молиеръ. Всредъ общото очакване завесата се вдига и артиста Сава Огняновъ декламира две стихотворения, а понеже, поради известни причини, Е. Снѣжина не могла да дойде отъ София, „Флорентийска трагедия“ се изостави и направо се почнакомедията „Ж. Данденъ“, съ участието на осемь отъ дошлитѣ артисти.

Съсъ свършването на комедията свърши се и праздненството, а сцената остава за напредъ открита за всички, желающи да принесатъ нѣщо за нейното закрепване и издигане въ бждаще, очаквайки се че и нашитѣ училища не ще останатъ пасивни въ това отношение.

Нашитѣ пожелания за успѣхъ въ предначертанитѣ цѣли на тоя институтъ, като вѣрваме че той, съ течение на врѣмето, напълно ще оправдае сжществуването си и служи наистина като културенъ факелъ въ тоя планински край.

А. Николовъ

За откриването на Театра

Чувство на радость обхващаше самоковци, че най-сетне можаха да се сдобиятъ съ единъ институтъ, който да пръска лжчитѣ на културата и просвѣтата въ душитѣ имъ и подействува за тѣхното духовно издигане. Деньтъ, който бѣше опредѣленъ за освещаването на читалището-паметникъ, най-послѣ дойде. Градътъ бѣше добилъ рѣдъкъ праздиченъ видъ. И стари и млади се трупаха да присжтствуватъ на очакващето се тържество. Но азъ не искамъ да описвамъ хода на тържеството, защото това е направено по-горе а просто да направя нѣколко бележки, относно втората часть на програмата, откриването на театра съ пиеса, играна отъ артисти отъ Народния театръ.

Насърдчени отъ хубавата речь на Негово Преосвещенство Митрополита Стефанъ, държана следъ молебена, събралото се гражданство се разотиде. за да дойде наново вечерьта да види откриването на театра. Тукъ именно искамъ да се спра и да направя моитѣ бележки, относно репертуара за тая вечерь.

Откриването на театра стана съ две декламации изпълнени отъ артиста Сава Огняновъ, и една комедия, съ участието на Ст. Бъчваровъ, М. Казакова, Ю. Сейковъ, Вл. Трендафиловъ, М. Ламбрева и др. нѣкои.

За изпълнението на комедията нѣма да кажа нищо, защото тя бѣ изпълнена добре, а само за характера на съдържанието и автора ѝ. Пиесата, съ която се откри самоковския градски театръ бѣ *„Жоржъ Данденъ“*, триактна комедия отъ Молиера, изъ живота на френското общество отъ времето на Людвика XIV. Жоржъ Данденъ отъ средното съсловие, тогавашната буржоазия, воденъ отъ личното желание да се вмъкне въ средата на аристокрацията, оженва се за дъщерята на единъ благородникъ, почти противъ волята ѝ. Скоро Данденъ започва да подозира нѣкакви тайни любовни сношения между единъ неговъ новъ съсѣдъ, придворенъ благородникъ и жена си. По разни начини той успѣва да се увѣри въ истинността на подозренията си и се оплаква на родителитѣ на жена си. Ала тя винаги успѣва да се оправдае предъ тѣхъ и даже при единъ подобенъ случай, когато той пакъ я обвинява въ измѣна, тя се оправдава предъ родителитѣ си, а самия Данденъ изпада въ такова смѣшно положение, че е принуденъ на колѣне да иска прошка отъ нея за мжчнотитѣ, които ѝ е създалъ въ тоя моментъ. Жена му остава ненаказана. Това е накратко сюжета на комедията.

Ето съ какво се излѣзе за пръвъ пжть на сцената на самоковското читалище „Отецъ Паисий“. Ето какво се игра въ сградата, наречена по името на най-голѣмията ни родолюбецъ,и то при такъвъ случай, какъвто бѣ споменатия. Пиеса отъ чуждъ авторъ съсъ съдържание далечъ не подходящо за случая. Или се забравиха думитѣ на патрона му Паисия. *„Поради что се срамишъ да бѣ наречешъ болгаринъ“*. Нима не можеше да се помоли нѣкой отъ българскитѣ писатели да импровизира нѣщо свързано съ живота на Паисия, което да бждѣше представено при откриването на театра, ами се представи тая комедия отъ чуждъ авторъ живѣлъ преди вѣкове. Нима нѣмаше достойна пиеса отъ българинъ авторъ, която да се представѣше при тоя случай?

Нѣкоя отъ Антонъ Страшимировитѣ пиеси (отъ други автори се изисква специална постановка, съ каквато театра за сега не разполага), можѣше спокойно да замѣсти представената. И българската пиеса щѣше повече да засегне душитѣ на присжтствующитѣ, защото то щѣше да е българско, родно, тѣсно свързано съ всѣки българинъ. Съ нея щѣше да се придаде много по-голѣма тържественость на извършеното, отколкото комичнитѣ положения на Жоржъ Данденъ, които напомняха повече нѣкой фарсъ (макаръ че отразяватъ епохата на Людовика XIV). И присжтствующитѣ щѣха да излѣзатъ съ истинско удоволствие, че сж видѣли нѣщо родно, близко тѣмъ.

Трѣбваше ли да се пренебрегне българското до такава степень и то при такъвъ случай?

Освещаването на Читалището „Отецъ Паисий“ въ Самоковъ

Историята на Самоковъ е пълна съсъ събития, които го представятъ предъ насъ, като градъ съ блѣстящо и завидно минало. Самоковъ е родното мѣсто на родица заслужили дейци отъ миналото, които не малко сж спомогнали за духовното събуждане и възраждане на нашия народъ. Изъ Самоковската епархия се роди *Отецъ Паисий*, който съсъ своята ржкописна история събуди българитѣ отъ тежкия сънь на невежеството и духовно падение, и високо дигна гласъ на протестъ противъ тѣхнитѣ духовни потисници, които всѣчески се стараеха да задушатъ запазеното отъ политическия гнетъ, национално съзнание и изличатъ отъ земята като племе българския народъ. *Константинъ Фотиновъ*, основателя на българския периодиченъ печатъ, *Карастояновъ*, отворилъ първата печатница въ България, сж родомъ отъ Самоковъ. А още живо участие самоковци взѣха въ борбата ни за църковната независимость, къмъ края на миналия вѣкъ.

Една нова придобивка за града, това е новопостроеното читалище, което най-после следъ дългогодишенъ трудъ, старания и жертви положени отъ съзнателното гражданство, е почти готово, годно вече да служи като храмъ на културата и просвѣтата въ градъ Самоковъ и, чието освещаване се извърши на 23 того и за което пишемъ по-долу.

Още отъ заранѣта, сжщия тоя день, гражданството се трупаше на групи предъ Читалището. Очакваше се пристигането на нѣкои отъ министритѣ. Къмъ 9 часа пристигатъ министърътъ председателя Ал. Цанковъ, професоръ Кулевъ председатель на Народното събрание, Негово Преосвещенство Митрополитъ Стефанъ, а по-късно и генералъ Лазаровъ носенъ за известно време на ржце отъ граждани, запасни офицери и подофицери, и четиримата народни представители отъ самоковско.

Движението къмъ Читалището става по-оживено, а предъ самия му входъ се трупатъ граждани, граждани и учащи се, поканени да присъствуватъ на тържеството. Къмъ 11 часа молебена почна, следъ свършването на който, Митрополитъ Стефанъ държа речь, въ която накратко натъкна значението на института и очерта пжтя, по който трѣбва да върви. Следъ него министърътъ-председателя съ ножица въ ржка, отправи се къмъ спуснатата завеса и всрѣдъ настъпилата тишина, отреза триколйорната лента, препречена предъ нея и приветствува присъствующитѣ отъ името на царя. Завесата се вдигна и отъ самата сцена г-нъ Цанковъ държа къса речь, съ която натъкна значението на тържеството. Следъ него генералъ Лазаровъ се качва на сцената и отъ страна на българската армия, поздравлява гражданството, по случай тържеството.

Следъ говорителитѣ почна се изпълнението на следната програма, специално подготвена за случая:

1. **Речь.**
2. **„Каменъ и Цена“** — Увертюра — Каутски
3. **„Паисий“** — Декламация — Ив. Вазовъ
4. **„Върви народе възродени“** — Хоръ ***
5. **„Воятъ при Галиполи“** — Деклам. — К. Христовъ
6. **„Животворна гусла“** — Потпури — Хранилъ
7. **„Заточеница“** — Декламация — Ив. Вазовъ
8. **„България драга мила“** — Хоръ — ***
9. **„Буланръ“** — Декламация — Ив. Вазовъ
10. **„Изъ нашия келетъ“** — Потпури — Августъ
11. *** — Декламация — ***
12. **„За честь и слава“** — Маршъ — Чернакъ

Понеже времето бѣ доста напреднало изпълниха се само първитѣ шестъ номера безъ речьта, следъ което оркестра засвири „Шуми Марица“. Съ това сутрешното тържество свърши и присъствующитѣ се разотидоха.

Биде даденъ банкетъ въ честь на гоститѣ отъ страна на Читалището, на който бѣха поканени и по-виднитѣ граждани. Присжтствували сж около 150 души. Държани сж речи отъ г-нъ Цанковъ, митрополитъ Стефанъ, генералъ Лазаровъ, подполковникъ Рашковъ, началникъ на гарнизона и председатель на строителния комитетъ, и г-нъ Чукъровъ, отъ страна на гражданитѣ. Банкета завърши всрѣдъ пѣсни и музика къмъ 3 часа следъ обедъ.

*

Вечерьта се очаква съ голѣмо нетърпение. Поканени сж следнитѣ артисти отъ Народния театръ да играятъ тая вечерь: Сава Огняновъ, Ел. Снѣжина, М. Казакова, М. Стубленска, Ст. Бъчваровъ, Ю. Сейковъ, Вл. Трандафиловъ, М. Ламбрева и други нѣкои. Билетитѣ сж предварително всички разпродадени и къмъ 8½ часа, салона вече е пъленъ. Съгласно предизвестената програма ще се дадатъ „Флорентийска трагедия“ въ едно действие отъ Оскаръ Уайлдъ и „Жоржъ Данденъ“ комедия въ три действия отъ Молиеръ. Всредъ общото очакване завесата се вдига и артиста Сава Огняновъ декламира две стихотворения, а понеже, поради известни причини, Е. Снѣжина не могла да дойде отъ София, „Флорентийска трагедия“ се изостави и направо се почнакомедията „Ж. Данденъ“, съ участието на осемь отъ дошлитѣ артисти.

Съсъ свършването на комедията свърши се и празденството, а сцената остава за напредъ открита за всички, желающи да принесатъ нѣщо за нейното закрепване и издигане въ бждаще, очаквайки се че и нашитѣ училища не ще останатъ пасивни въ това отношение.

Нашитѣ пожелания за успѣхъ въ предначертанитѣ цѣли на тоя институтъ, като вѣрваме че той, съ течение на врѣмето, напълно ще оправдае сжществуването си и служи наистина като културенъ факелъ въ тоя планински край.

А. Николовъ

За откриването на Театра

Чувство на радость обхващаше самоковци, че най-сетне можаха да се сдобиятъ съ единъ институтъ, който да пръска лжчитѣ на културата и просвѣтата въ душитѣ имъ и подействува за тѣхното духовно издигане. Деньтъ, който бѣше определенъ за освещаването на читалището-паметникъ, най-после дойде. Градътъ бѣше добилъ рѣдъкъ праздиченъ видъ. И стари и млади се трупаха да присжтствуватъ на очакващето се тържество. Но азъ не искамъ да описвамъ хода на тържеството, защото това е направено по-горе а просто да направя нѣколко бележки, относно втората часть на програмата, откриването на театра съ пиеса, играна отъ артисти отъ Народния театръ.

Насърдчени отъ хубавата речь на Негово Преосвещенство Митрополита Стефана, държана следъ молебена, събралото се гражданство се разотиде. за да дойде наново вечерьта да види откриването на театра. Тукъ именно искамъ да се спра и да направя моитѣ бележки, относно репертуара за тая вечерь.

Откриването на театра става съ две декламации изпълнени отъ артиста Сава Огняновъ, и една комедия, съ участието на Ст. Бъчваровъ, М. Казакова, Ю. Сейковъ, Вл. Трендафиловъ, М. Ламбрева и др. нѣкои.

За изпълнението на комедията нѣма да кажа нищо, защото тя бѣ изпълнена добре, а само за характера на съдържанието и автора ѝ. Пиесата, съ която се откри самоковския градски театръ бѣ *„Жоржъ Данденъ“*, триактна комедия отъ Молиера, изъ живота на френското общество отъ времето на Людвика XIV. Жоржъ Данденъ отъ средното съсловие, тогавашната буржоазия, воденъ отъ личното желание да се вмъкне въ средата на аристокрацията, оженва се за дъщерята на единъ благородникъ, почти противъ волята ѝ. Скоро Данденъ започва да подозира нѣкакви тайни любовни сношения между единъ негонъ новъ съсѣдъ, придворенъ благородникъ и жена си. По разни начини той успѣва да се увѣри въ истинността на подозренията си и се оплаква на родителитѣ на жена си. Ала тя винаги успѣва да се оправдае предъ тѣхъ и даже при единъ подобенъ случай, когато той пакъ я обвинява въ измѣна, тя се оправдава предъ родителитѣ си, а самия Данденъ изпада въ такова смѣшно положение, че е принуденъ на колѣне да иска прошка отъ нея за мжчнотитѣ, които ѝ е създалъ въ тоя моментъ. Жена му остава ненаказана. Това е накратко сюжета на комедията.

Ето съ какво се излѣзе за пръвъ пжть на сцената на самоковското читалище „Отецъ Паисий“. Ето какво се игра въ сградата, наречена по името на най-голѣмиятъ ни родолюбецъ, и то при такъвъ случай, какъвто бѣ споменатия. Пиеса отъ чуждъ авторъ съсъ съдържание далечъ не подходяще за случая. Или се забравиха думитѣ на патрона му Паисия. *„Поради что се срамишъ да се наречешъ българинъ“*. Нима не можеше да се помоли нѣкой отъ българскитѣ писатели да импровизира нѣщо свързано съ живота на Паисия, което да бждѣше представено при откриването на театра, ами се представи тая комедия отъ чуждъ авторъ живѣлъ прѣди вѣкове. Нима нѣмаше достойна пиеса отъ българинъ авторъ, която да се представѣше при тоя случай?

Нѣкоя отъ Антонъ Страшимировитѣ пиеси (отъ други автори се изисква специална постановка. съ каквато театра за сега не разполага), можѣше спокойно да замѣсти представената. И българската пиеса щѣше повече да засегне душитѣ на присжтствующитѣ, защото то щѣше да е българско, родно, тѣсно свързано съ всѣки българинъ. Съ нея щѣше да се придаде много по-голѣма тържественость на извършеното, отколкото комичнитѣ положения на Жоржъ Данденъ, които напомняха повече нѣкой фарсъ (макаръ че отразяватъ епохата на Людовика XIV). И присжтствующитѣ щѣха да излѣзатъ съ истинско удоволствие, че сж видѣли нѣщо родно, близко тѣмъ.

Трѣбваше ли да се пренебрегне българското до такава степень и то при такъвъ случай?

ЗИМНИ ПРИКАЗКИ

Последенъ приветъ

О въ златния есененъ пжть
листата тжовно горятъ
и молятъ—и плачатъ—и мратъ.

И въ пламенни мисли унесенъ
азъ скитахъ—самичъ и невеселъ
низъ тая помръкнала есень.

А бавно въ безлиститѣ клони
възкръсваха чисти и нови
една пролѣтъ—и смѣхъ—и любовь.

И съ листата на мразния день
рой горестни мисли навѣялъ—
отъ какъвъ ли съмъ духъ отреденъ

една рима безшумно да сричамъ:
че макаръ тъй далече отъ менъ
тъй много те още обичамъ?

Но въ мрачната вечерь заледена
безмълвно проблѣсна снѣгътъ —
а утре въ стъклата заскрежени

две женски ржце ще зовятъ;—
но ни лжчъ—ни любовь—нито есень ще
вече мойто сърце съживятъ.

Споменъ

Вечерьта ме сварва уморенъ
всѣки день едно писмо че пиша:
ти бѣ толкозъ чуждъ на менъ;
но защо ли твойто име, Гриша
толкозъ скърбь пробужда въ менъ?

Настроенил

Въ една мразна декемврийска нощь азъ се събудихъ. Студътъ бѣ изпепелилъ и последното видение отъ огънь въ огнището и въздухътъ безмълвно изплиташе неподвижна втеченена паяжина.

О кой безмилостенъ духъ превърна и последната утѣха въ душата ми въ мжчителенъ споменъ? Или каква съкровенна мисъль, по печална и отъ най-нѣжнитѣ крила на сънищата ме пробуди въ тоя късенъ часъ? И забилъ пламнало чело въ скованитѣ прозорци, азъ погледнахъ навънъ и се засмѣхъ съ жалъкъ и тжковенъ смѣхъ — както се усмихватъ умиращи, осияни отъ смъртьта или . . . Не, не. Азъ си помислихъ за нещастницитѣ, за бездомницитѣ и пр.

Навънъ върху червенитѣ листа на есеньта и безпомощнитѣ ржце на дърветата самичъкъ и едничъкъ падаше снѣгътъ. Като голѣми блѣстящи звезди падаше той. Градътъ бѣ покритъ съ огроменъ бѣлъ саванъ. Снѣгъ, снѣгъ, снѣгъ. Всѣки день го очаквахъ азъ.

Месеци, дълги месеци бродѣхъ азъ въ улицитѣ и мечтаехъ. Листата окапваха — мръсни и изгнили, а мъглитѣ се носѣха надъ разгоренитѣ площади, като неясни молещи видения и подчиняваха цѣлото ми сжществуване на своята сива безчувственость.

И ето, тази нощь — Снѣгъ, снѣгъ. Той се промъкна съвсемъ неочаквано, както идва щастие или любовь.—Снѣтълъ миръ въ душитѣ на хората, казвамъ азъ. Щастие въ сърцата на нещастнитѣ. Любовь? Не, не. . .

Ехъ! приятелю, приятелю, нѣкога ти ми донасяше настроения, поезия, любовь. Уви! хората угасиха всичко, освенъ скърбьта. Веченъ мракъ се пресели въ душата ми. Какво ще ми донесешъ ти сега? Ха! ха!

Много работи дойдоха съ снѣга. Скърбь, безсънни нощи. Духътъ на миналото ми ме посети. Той бѣ нѣженъ, подбно на серафимъ; като лунно сияние бѣ той. Азъ мечтаехъ и постоянно мислѣхъ; и колкото повече мислѣхъ толкова повече се обърквахъ въ омагьосаната паяжина на моето минало. Желѣзенъ пръстенъ отъ спомени стѣгаше гърлото ми.

Еднъ човѣкъ върви по снѣга. Дрехитѣ му сж изпокъсани, а на главата му има тръненъ вѣнецъ. Но лицето му не е кротко, както на неговия учитель, не. То е обезобразено отъ злоба, а изъ очитѣ му погледа страхотния образъ на живота. Защото той не раздаде душата си за щастието на другитѣ; не, нито една душа не е спасилъ той. Но той заключи душата си въ тъмнитѣ хижи на любовьта. Една жена бѣ причина за това.

Какви ли не мисли ми минаватъ презъ ума. Азъ се опирамъ подъ единъ фенеръ и стоплямъ ржцетѣ си. Внезапно отъ сърцето на града възкръсватъ подобно на спомени очарователни звуци. Кръвьта нахлува въ главата ми, азъ потреперивамъ.

— Тази музика, смекчена отъ ридаещитѣ ноти на едно неизжитѣно минало—ахъ...

Отъ дървесата потича пурпуръ по снѣга. За две устни си спомнямъ азъ. Тѣ мълвятъ — Азъ те обичамъ. Ти не знаешъ колко отдавна азъ те обичамъ. Дълги, дълги години постоянно мисли за тебе. При все че ухото ми не попасяше вече човѣшки, или подобно на човѣшки звукъ, и мозъкътъ ми бѣ помраченъ отъ цѣлъ сонмъ кипнали видения, сърцето ми замрѣ отъ музиката на тоя гласъ и азъ изтръпнахъ. То бѣше хилядитѣ и хиляди сладостни спомени на моето минало които таеха въ себе си по една частица отъ единъ дивенъ сънь. То бѣше шепотъ на падащи листа презъ позлатена есень. То бѣше. . . .

Азъ се събудихъ. Навънъ бурята на стъклени шейни препускаше по снѣга.

Цѣлъ животъ бихъ живѣлъ азъ съсъ спомена за този сънь.

Л. Б. Б.

Задругата на „Бай Марко" на Костенския водопадъ.

НАШИТѢ КОЛЕДНИ ПОДАРЪЦИ

Всѣкиму е известенъ съществуването на тоя обичай, а именно за Коледнитѣ праздници да се пращатъ подаръци. Въ желанието си поне тая година да изпълни, ако не напълно то поне отчасти тоя обичай, макаръ и малко рано, редакцията поднася тия скромни подаръци на нѣкои отъ г-да учителитѣ при нашитѣ училища, като моли за извинение тѣзи, на конто не е пратила, понеже средствата не позволиха за повече. Подаръцитѣ сж разпределени чрезъ жребий.

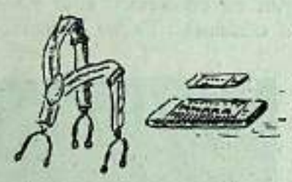
На *г-нъ Острандръ*, тая костенурка за да тегли автомобила му „Фордъ".

На *г-нъ Стрезъ*, ржководителя на физическитѣ упражнения въ А. S. B. дървенитѣ гири.

На *г-нъ Янковъ*, ржководителя на пожарната команда въ А. S. B. помпата и чизмитѣ.

На *г-нъ Роландъ*, тия презрамки и парчета шоколадъ „Милка."

На *г-нъ Захариевъ*, надзирателя въ „Общата стая" на А. S. B. тоя албумъ и моливъ, за да пише гладко отсѣстнятa и закъсненията.

На *г-нъ Тодоръ Димчевъ*, училищния пазвантинъ, тая пушка и ножъ, за да ни пази отъ нещастия и бѣди.

На *г-нъ Пампайотовъ*, това томче съ исторични бѣлежки.

На *г-нъ Георгиевъ*, нашия математикъ за сега само тоя трижгълникъ и пергелъ.

На *г-нъ Делчевъ*, иконома на А. S. B., това дългоушо животно, за пренасяне нуждитѣ продукти.

На *ученицитѣ* пъкъ отъ А. S. B., за сега само тоя комплектъ отъ музикални инструменти за-образуване на духовъ оркестъръ въ училището, който да имъ спомага, когато маршируватъ.

А на *главния ни редакторъ* тая, макаръ и палка, количка, съ която да пренася допискитѣ за вестника ни.

УЧИЛИЩЕНЪ ПРЕГЛЕДЪ

Ив. Добровски

Корнелия Сабина

Презъ последнитѣ нѣколко години, ученичкитѣ отъ девическото училище излизаха на сцената съ леки и импровизирани или оригинални работи, въ конто хубавитѣ костюми играеха по-важна роля, отколкото самитѣ актйори. Единъ импровизиранъ фарсъ отъ осмокласнички преди две години, който на времето си подигна по вече шумъ, отколкото заслужаваше и въ който нѣмаше ни слѣда отъ драматическо изкуство, дори и въ тѣсенъ, ученически смисълъ на думата; нѣколко драматизирани библейски сцени, чиито монотонность и пресилено декламаторство ги характеризираше; и последното имъ появяване на сцената — миналогодишното, тоже импровизирано, драматическо писание, „Факела на културата," въ което освенъ една горе-долу сносна идея и хубави костюми, едва ли би могло да се посочи нѣщо повече. Както по драмтическата обработка на пиесата, така и по сценическото изпълнение този имъ опитъ бѣше твърде слабъ.

Това дадоха тѣ на ученическата сцена.

Миналия месѣцъ на 10 X, ученичкитѣ пакъ се явиха на сцената. Д-во „Напрѣдъкъ" даде пиесата „Корнелия Сабина." Това, което отличава този имъ опитъ отъ вечеринкитѣ давани отъ две-три години насамъ и това, което заслужава да се отбележи тукъ е, че общото впечатление бѣше добро. Ученичкитѣ излезнаха, благодарение на три-четири роли, отъ тая фалшивость и нехудожественость, която характеризираше миналитѣ имъ вечеринки и за кото споменахъ по-горе. Това, както казахъ, се дължи на добре застѫпенитѣ централни фигури, около които се концетрира дѣйствието, а така сѫщо и вниманието на публиката. Домиция Августа—римската императрица, Корнелия и пророчицата Ганна, бѣха достатъчни, за да изгладятъ лошото впечатление отъ второстепеннитѣ роли, които (съ едно-две щастливи изключения) си оставатъ пакъ съ предишнитѣ недостатъци: неумѣстенъ патосъ, декламаторство, искуственость и въобще неразбиране на ролята си. Ученичката въ ролята на императрицата твърде сполучливо попадна въ ролята и въ тона на императрицата и сполучливо подчерта характера. Отстѫпленията на времена, обаче, отъ актйорския въ обикновения й тонъ и присвояване на мъжки маниеръ, както въ мимиката и жестикулацията, така и въ тона доста понижиха нѣкъ доброто изпълнение. Ученичката въ ролята на пророчицата Ганна, би изнесла още по-сполучливо ролята си, безъ прекаленото ораторствуване. Нѣжния, трепетенъ тонъ спомагаше на ученичката въ ролята на Корнелия да изпълни ролята си и подхожаще за характера на Корнелия. Нѣкои психологически моменти, обаче, не бѣха схванати добре отъ нея. Трѣбва да се отбележи и играта на Домициала, която внесяше свѣжесть и естественость посредъ общата фалшивость и нескопосна игра въ другитѣ роли. За постановката и за техническитѣ недостатъци нѣма да говоря, защото, като вземемъ предвидъ, нашата примитивна сцена, това би било твърде несправедливо.

Дано въ бждащитѣ си появления на сцената, ученичкитѣ опазятъ това, което придобиха тази пѫть и преодолѣятъ посочените недостатъци.

За училищнията оркестъръ

Нѣма да критикувамъ това, което е дадено въ миналото. Ще говоря за бждащето: това което би могло да се поправи и да се постигне.

Две внушения имамъ на умъ: едното главно за диригента, а другото за самитѣ оркестранти.

Подбора на репертуара да се прави въ зависимость отъ състава на оркестра и по характера на композицията. Нашия малъкъ съставъ не е въ състояние да изнася работи, въ които преобладаватъ ефектитѣ на пълнъ оркестъръ. За това пъкъ, при това обстоятелство оркестра ни има това преимущество, че ще може да изпълнява композицинитѣ по изискано. Естествено е, че въ малъкъ съставъ може да се постигне по-лесно, до *настроението* на композицията.

Всѣки членъ на оркестра да работи вънъ отъ обикновенитѣ репетиции, за да преодолѣе техническитѣ трудности въ партията си, та когато дойде за репетиция, да не се губи врѣме въ разучване на отделнитѣ партии, а да се обърне внимание само на изпълнението. По такъвъ начинъ ще се уле-

сни задачата на диригента и въ сѫщото време ще се допринесе за общия успѣхъ на оркестра.

Като говоря за оркестра, не мога да отмина следното обстоятелство: всичкитѣ оркестранти, освенъ едно изключение, сѫ ученици отъ осми и седми класове. Слѣдъ двѣ години и двата класа ще напуснатъ училището и естествено ние си задаваме въпроса: кои ще попълнятъ мѣстата имъ? Направо диримъ тѣхнитѣ приемници въ по-долнитѣ класове. Наистина има нѣколко начинаещи цигулари, които, обаче, до колкото съмъ могълъ да проследя не даватъ много обещания. Отъ тѣхъ можемъ да очакваме най-много 2—3 и то втори цигулари. Значи бѫдещето на оркестра слѣдъ две години лежи изключително въ „надеждата", че въ тѣзи две години измежду новитѣ четвъртокласници ще се явятъ замѣстницитѣ на настоящитѣ цигулари, а така сѫщо и въ тѣзи двама-трима „съмнителни," за които споменахъ.

За да се предодврати прекѫсването на оркестра ни следъ две години, единичния изходенъ пѫть менъ се вижда да е следния: да се следятъ музикалнитѣ наклонности въ ученицитѣ отъ по-долнитѣ класове и да се организира единъ класъ по цигулка отъ по-трудолюбивитѣ момчета съ музикални способности, които да бѫдатъ обучавани отъ специаленъ учитель. Ако такъвъ е невъзможно да се намери по нѣкои причини, азъ бихъ казалъ, че Лазаръ Ванковъ, нашъ осмокласникъ, за сега най-добрия ни цигуларь, би билъ твърде подходящъ да води този класъ. Разбира се, за това ще сѫ нужни средства (за цигулки и заплата на учителя), но азъ мисля оркестра съ подкрепа отъ дирекцията, би могълъ да поддържа този музикаленъ класъ. По такъвъ начинъ ще се подготвятъ цигулари, които следъ две години ще попълнятъ празнитѣ мѣста въ оркестра.

Горното оставямъ на вниманието на господинъ Гончаровъ и на училищнитѣ власти.

Сведения за нашитѣ миналогодишни свършили

Цвѣтанка Дебелянова е въ София. За сега следва въ „Висшия педагогически курсъ," Физико-математическия отдѣлъ. Посещава и вечерни курсове по френски езикъ.

Милка Дебелянова е сѫщо въ София. Както сестра ѝ, така и тя следва въвъ „Висшия педагогически курсъ," Естествено-химически отдѣлъ.

Недѣлка Константинова следва Медицина въ Американския девически колежъ въ Цариградъ.

Марийка Добровска е въ „Constantinople College" въ Цариградъ; следва Junior (предпоследния) класъ на колежа.

Маргарита Първанова за сега не знаемъ точно кѫде се намира, обаче отъ сведенията, които ни изпрати по рано още, когато бѣше въ Берковица знаемъ следното: занимава се съ музика, отчасти съ домакинство и продължава изучването на английски езикъ. Възнамѣрява да замине за Дрезденъ — Германия, обаче поради несигурното положение въ Германия, не е още заминала.

Вѣра Гудева е въ София при родителитѣ си, посещава стопанското у-ще „Мария Луиза; сѫщо и **Гица Владева** е при родителитѣ си, въ родното си село.

Гина Кочева е въ музикалното училище въ София.

Тодоръ Добровски, родомъ отъ Самоковъ е заминалъ за Америка (Madson), кѫдето ще следва Медицина.

Хаимъ Хаимовъ е въ Цюрихъ—Швейцария. Следва по Социални науки и Търговия.

Преславъ Марчинъ отъ Самоковъ, е заминалъ за Берлинъ — Германия, кѫдето ще следва електротехника.

Христо Станковъ за сега е на гара Костенецъ при родителитѣ си. Въ най-скоро време възнамѣрява да замине за Дормщатъ — Германия.

Димитъръ Георгиевъ е въвъ Виена. Ще следва по Медицина. Въ сѫщия градъ се намира и **Никола Марашлиевъ**, обаче за сега не ни е известно по какво ще следва.

Петко Пѣевъ отъ с. Мусина, Търновско, е директоръ на прогимназията въ с. Гьолъ-Бунаръ — Беленска околия и мисли и занапредъ „да работи въ свѣтлото учителско поприще, макаръ тъй зле поставено въ днешнитѣ смутни времена."

Стоянъ Стоичковъ тоже се е предалъ на учителска кариера. За сега е директоръ на прогимназията въ с. Александрово — Сливенска околия.

Георги Тодоровъ е въ Пловдивъ. Работи въ една Англо-Белгийска компания. Въ началото на идущата година възнамѣрява да замине за Германия да следва по политехника.

Атанасъ Ангеловъ е Евангелски проповѣдникъ въ с. Хотанца — Русенска околия.

Василъ Радевъ, отъ Самоковъ, е въ София, студентъ по Правото въ Софийския университетъ.

Любенъ Ничевъ и **Иванъ Котевъ** сѫ въ Берлинъ. За напредъ възнамеряватъ да следватъ Медицина.

Борисъ Славковъ е въ Лайпцигъ, Германия; следва Индустриална химия.

Никола Николовъ, Димитъръ Григоровъ, Тодоръ Бояджиевъ сѫ въ София; за сега не ни е известно точно съ какво се занимаватъ

Прави впечатление, че болшинството отъ нашитѣ свършили не се задоволяватъ само съсъ срѣдно образование и отиватъ да следватъ въ по висши у-ща. Нѣколцина отъ тия, които сѫ въ странство ще следватъ по Медицина, карiера, която напоследъкъ въ България придоби доста последователи, другитѣ сѫ се предали пакъ на доходна професия, а само двама отъ останалитѣ въ България се залавятъ за възпитанието на поколението, което иде следъ тѣхъ.

Нашитѣ сърдечни привети и пожелания за успѣхъ и сполука въ тѣхнитѣ начинания.

СПОРТЪ

На 27 Октом. „Спортъ-Клубъ" при А. S. В. има мачъ-реванш съсъ спортния клубъ „Победа" отъ Дупница. „Победа" изкара доста силенъ тимъ сравнително миналогодишния и даде упорита съпротива, която се предотвратяваше отъ тима на „Спортъ-Клубъ", благодарение на единичната техника у всѣки играчъ.

Форуардитѣ на „Победа" съ умели паси достигаха гола на „Спортъ Клубъ", обаче предъ самия голъ изгубваха връзката и всичко отиваше напразно, или пакъ рѣдкитѣ шутове бивни въ гола, бѣха сполучливо отблъсквани отъ вратаря на „Спортъ-Клубъ".

Докато въ тима на „Победа" се чувствуваше известна връзка, то въ тима на „Спортъ-Клубъ" бѣше обратното. Играчитѣ на „Спортъ-Клубъ" много по-пъргави, притежаващи по съвършена единична техника, не можаха да дадатъ хубава задружна игра, макаръ, че това показаха за единъ два момента, кѫдето задружната игра стана по-елегантна и даде резултатъ. И въ двата тия случаи, когато центъръ хавъ бега забрави своята единична игра и започна да подава на центъръ форуарда, който бързо и умѣло връщаше на него, бързо настигаха гола на противника и направиха два гола. Това бѣше за моментъ, кѫдето най-много се почувствува надмощието и елегантността на тима на „Спортъ-Клубъ", което иде да покаже, че ако играчитѣ на „Спортъ-Клубъ играятъ задружно, ще добиятъ по-блѣскави резултати.

Играта завърши при резултатъ 5:1 въ полза на „Спортъ-Клубъ". Миналогодишният резултатъ е 5:0 сѫщо въ полза на „Спортъ-Клубъ".

На другия денъ се състоя мачъ-реванш между „Победа" и мѣстнитѣ клубове (съединени за тоя случай) „Сила-Диана."

Играта почна при голѣмо смущение отъ страна на тима на „Победа"; докато пъкъ „Сила-Диана" започна още отъ самото начало стремително да напада и вкара първия голъ. Смущението между дупничани растѣше все повече. Уплашени отъ пораженията, които имъ се нанесе, изгубиха съвсемъ хубавата игра, която развиха съсъ „Спортъ-Клубъ." Самоковци успѣха да вкарятъ още единъ голъ. Очудване и силно възмущение се четѣше по лицата на цѣлия тимъ. Играта почна отново съ удари отъ дупничани. Форуардитѣ нападатъ напредъ, обаче самоковци, стоятъ твърдо и бързо отблъскватъ топката обратно. Дѣсния бекъ на „Победа" я връща обратно. Едно препращане на топката отъ единия дефансъ на другия, кѫдето дѣсния бекъ на „Победа", вземша въ ролята си и дава по-сносна игра, която окуражена останалитѣ играчи на „Победа", които бързо се втурнатъ напредъ и отбелѣзватъ първият си голъ. Насърдчени отъ тоя си успѣхъ, дупничани бързо се съвзематъ и до края на играта отбелѣзватъ още 4 гола. Играта завърши 5:2 въ полза на „Победа."

Правѣше впечатление, че тия пѫть дупничани не можеха да развиятъ такава игра, каквато се очакваше споредъ впечатлението отъ играта имъ съсъ „Спортъ Клубъ." Повече грубости отъ двѣтѣ страни и често пѫти такава блъсканица и ританица, която напомняше повече на бой, отколкото на спортъ.

Фото Ал. Владимировъ

Приготвие на обѣда — група нови ученици на единъ излетъ до Демиръ-Баба и, прекъ миналия месецъ

ХРОНИКА

— Поради известни вжтрешни причини бѣхме принудени да издадемъ тия два броя заедно. Молимъ извинение отъ читателитѣ ни за това.

— **Коледната** ваканция за нашитѣ училища ще започне на 27 того и ще трае до 15 Януарий, като включава и двата дни определени за срочна ваканция.

— **Много ни е** приятно да съобщимъ, че съветника на първия редакционенъ комитетъ на вестника ни г-нъ Маркъ, прие наново да поеме тая длъжность.

— **Въ началото** на миналия месецъ Mr. Staub представитель на три най-известни колежи въ Близкия Изтокъ посети нашитѣ у-ща и държа нѣколко сказки предъ ученичкитѣ и ученицитѣ. Една отъ по забелѣжителнитѣ му сказки бѣше „Произхода на училищата". Mr. Staub говори изобщо за произхода на училищата въ Америка, като наблегна, че почти всѣки по-забелѣжителенъ колежъ крие въ основитѣ си черковното училище. А за по-голѣмо изяснение и потвърждение на предмета си, той посочи и българскитѣ у-ща, които въ миналото сж се крепили, изключително отъ черквата.

Mr. Staub отива за Турция (Цариградъ), Египетъ, Индия и пр. за да се запознае по-добре съ развитѣ училища въ тия страни.

— **Неотдавна** имахме случай да чуемъ г-нъ Кацаровъ професоръ по педагогия, който говори на насъ учащитѣ се за цельта, които преследва всѣко училище и начина за използуването на всички онія добродетели, които предлага училището на учащитѣ се за формиране добъръ характеръ.

Професоръ Кацаровъ е настоятель на нашитѣ у-ща и живо се интересува въ тѣхния напредъкъ. Макаръ и съ малко време да разполагаше, той можа да посети доста класове и да се запознае съ начина на преподаването.

— **Конкурса** по английски езикъ, който се въведе отъ две години насамъ между ученицитѣ отъ IV класъ, подновява се и тая година. Съ тоя конкурсъ се цели подтикване на всички начинающи къмъ по-голѣмо усърдие и прилежание за изучването на английскиятъ езикъ. Комисията, която ще оценява знанията на ученицитѣ, нѣма да взима подъ внимание само способностьта на ученика, но и неговото усърдие и трудъ, който е положилъ. Така ще може да се даде възможность и на тия, които нѣматъ блѣстящи дарби, но съ усърдие и постоянство достигатъ резултатъ равенъ на по-способенъ ученикъ. Времето, определено за състезание е до първото полугодие т. е. до 1 февруарий. Тоя конкурсъ има още и това преимущество, че се дава на отличилитѣ се по-голѣмъ изборъ отъ американски списания.

— **Пожарната команда** въ A. S. B. е вече възобновена подъ ржководството на г-нъ Янковъ, учитель въ сжщото у-ще. Ученицитѣ сж разпредѣлени на групи и въ случай на пожарь, всѣки ученикъ ще знае какво ще върши. Така се намалява оная бъркотия и паника, които се явяватъ при такива случаи.

— **Благодарителния день**, американски праздникъ, както всѣка година, така и тая, биде отпразднуванъ последния четвъртъкъ на месецъ Ноемврий.

Заранта има благодарствена служба въ Евангелската църква. Обѣдътъ тоя день бѣ общъ за всички американци, живѣщи въ нашитѣ училища, и даже и за нѣкои дошли нарочно за праздника отъ София и Пловдивъ. Ученичкитѣ и ученицитѣ пъкъ следъ обѣдъ, имаха смѣсено хоро за около три часа, съ воената музика.

— **Въ едно** отъ последнитѣ заседания на въздържателната дружина биде избрано ние на последната. За напредъ тя ще се нарича „*Факелъ*".

— **На 19 того** членоветѣ на „Недѣлна беседа" при A. S. B. отпразднуваха 20 годишнината отъ основаването ѝ.

Сжщия тоя день, вечерьта, биде устроена отъ членоветѣ на беседата малка забава, на която бѣха поканени да присжствуватъ всички ученици, били нѣкога нейни членове.

Единъ старъ членъ, накратко предаде историята на беседата, като проследи живота ѝ, и разнитѣ ѝ видове дейность която е проявявала въ миналото и проявява и днесъ; начинитѣ по които е постигала цельта си: уреждане на дружествени събрания, на които сж били четени разни книги, уреждане на спорове между членоветѣ и играене разни забавителни игри. Още голѣмата полза, която младитѣ членове извличатъ отъ нея и значението, което има за тѣхното умствено развитие, е придобиване на опитность за по-успѣшна работа въ другитѣ организации, когато станатъ по възрастни.

Следъ това, вервдъ другарска интимность и задушевность, бидоха изпълнени нѣколко литературни и музикални номера и играни интересни игри.

Беседата е основана презъ 1903 г. Измежду основателитѣ ѝ е и г-нъ Алексиевъ, бившъ нашъ учитель.

За сега беседата разполага съ малка библиотека, най-ревностно използувана отъ членоветѣ ѝ.

Нашитѣ поздравления по случая и пожелания за второ подобно празднуване и успѣшна и полезотворна работа и за напредъ между малкитѣ ученици въ A. S. B.

— **На 10 м. м.** ученическото литературно д-во. „Напредъкъ" при Дев. гимназия, даде „*Корнелия Сабина*," сцени изъ римския животъ отъ времето на Домициана.

— **На 22 того**, ученички и ученици отъ нашитѣ училища, отъ страна на Рилски Шепотъ, дадоха литературно-музикална вечерь, състояща се отъ нѣколко отдѣлни номера и „Най-хубавия духъ", сцена изпълнена отъ ученички. Участвува и училищния ни оркестъръ, въ пълния си съставъ.

Въ идущия брой ще се спремъ по-обширно върху тая вечерника.

— **Миналата** недѣля, 23 того, г-нъ Аланъ, директоръ на Мл. Хр. Д-во въ София, по покана на това при Дев. училище, говори общо на ученичкитѣ и ученицитѣ за начинитѣ, по които Мл. Хр. Д-ва постигатъ цельта си.

— **На 29 того** училищнятъ ни оркестъръ ще даде въ новооткрития читалищенъ салонъ, голѣмъ концертъ съ най-разнообразна програма.

По-голѣмата часть отъ прихода ще бжде за въ полза на читалището.

— **Винетката** на стр. 26 е отъ Ил. Мутавчиевъ VIII класъ.

Печатница при Американскитѣ Гимназии — САМОКОВЪ.